

Rekomendacijos muziejams, dirbantiems su LIMIS-M alternatyviuoju posistemiū

Kompiuteriū, naudojamū darbui su LIMIS, parametrai

Darbas su LIMIS sistema vyksta naudojantis muziejuje turimais kompiuteriais, prisijungus per interneto naršyklę (rekomenduojamos naujausios šių naršyklių versijos: *Mozilla Firefox* (ne senesnė nei 3 versija), *Chrome*, *Opera* (ne senesnė nei 9 versija) arba *Internet Explorer* (ne senesnė nei 8 versija)).

Jeigu jūsu kompiuteris veikia lėtai, galima atlikti tokius veiksmus, iš dalies paspartinančius jo darbą:

1. išjungti visas tuo metu nereikalingas / nenaudojamas programas (kitus atidarytus interneto naršyklės langus, pvz., *Skype*, *Word* ir kt.);
2. ištrinti nenaudojamas ir labai retai naudojamas programas;
3. išvalyti naršyklių laikinąją svetainių atmintį (*cache*);
4. pašalinti iš naršyklių atsitiktinai įdiegtus ir nenaudojamus įskiepius, priedus ir įrankių juostas (*plugins*, *add-ons*, *toolbars*);
5. atlikti kompiuterio disko (-ų) defragmentaciją;
6. atnaujinti antivirusinę programą ir patikrinti kompiuterį, ar jame nėra virusų;
7. įdiegti į kompiuterio pagrindinę plokštę papildomą RAM atmintinės modulį (jei tai įmanoma).

Jei kompiuterį planuojate naudoti skaitmenindami kultūros paveldo objektus, t. y., skenuodami objektus bei tvarkydami (apdorodami) skaitmeninius vaizdus, ir jei žinote, kad naudosite skaitmeninių vaizdų redagavimo programas, jums reikėtų įsigyti galingesnę kompiuterį. Išsamiau apie skaitmeninimui rekomenduojamą įsigyti įrangą – publikacijoje „Rekomendacijos skaitmeninimo įrangai“ <http://www.emuziejai.lt/skaitmeninimas/standartai-rekomendacijos/>.

Skaitmenintų objektų originalių skaitmeninių bylų saugojimas bei archyvavimas

Rekomenduojama, kad visas skaitmenintų objektų skaitmenines bylas muziejai archyvuotų savo muziejų turimuose serveriuose (tarnybinėse stotyse), nešiojamuosiuose išoriniuose kietuosiuose diskuose ir / arba kompiuteriuose (žr. „Rekomendacijos skaitmeninimo įrangai“

<http://www.emuziejai.lt/skaitmeninimas/standartai-rekomendacijos/>). Reikia saugoti ne mažiau kaip po 2 originalias kiekvieno skaitmeninto objekto skaitmenines bylas skirtingose laikmenose ir jas laikyti skirtingose vietose.

Jei muziejus neturi tinkamos įrangos (serverio ar išorinių nešiojamųjų diskų, skirtų didelių parametrų originalioms skaitmeninėms byloms saugoti), originalias skaitmenines bylas galima saugoti ir LIMIS-C serveryje, LIMIS sistemoje įvedus eksponato aprašymą, jį susiejus su saugojimui skirtomis bylomis ir nurodžius, kad ši informacija publikuojama į LIMIS-C.

Rekomenduojama, kad maksimalus originalios skaitmeninės bylos dydis nebūtų didesnis nei **500 MB**, o išvestinio skaitmeninio vaizdo bylos dydis – **iki 100 MB** (išsamiau apie skaitmeninių bylų apribojimus – publikacijoje „LIMIS saugojimui ir sklaidai skirtų skaitmeninių bylų rekomendacijos ir apribojimai“ <http://www.emuziejai.lt/skaitmeninimas/standartai-rekomendacijos/>).

Interneto greičio įtaka naudojantis LIMIS alternatyviuoju posistemių

Dirbant su LIMIS-M alternatyviuoju posistemių ir prie aprašomo objekto prisegus skaitmeninę bylą (-as) (pvz., skenuotą meno kūrinio vaizdą, garso, vaizdo įrašą ar kt.), kuri užima 100 MB, jos nusiuntimas į LIMIS-C posistemį, priklausomai nuo interneto greičio, užtruks tiek laiko:

2 Mb/s – iki 10 min

4 Mb/s – iki 5 min

8 Mb/s – iki 3 min

...

50 Mb/s – iki 5 s

100 Mb/s – iki 2 s

Pastaba. Dažniausiai interneto tiekėjo sutartyje nurodomas interneto greitis neatitinka realybės – tai tik teoriškai galimas pasiekti, t. y. maksimalus, greitis. Dėl šios priežasties paslaugos tiekėjas dažniausiai negarantuoja, kad dirbant kompiuteriu sutartyje nurodytas greitis (pvz., 50 Mb/s) bus visada užtikrintas. Dirbant vietiniame muziejaus tinkle, paslaugos tiekėjo teikiama interneto paslauga yra naudojama kartu su kitais kolegomis, todėl duomenų išsiuntimo laikas gali dar labiau pailgėti.

Muziejams, kurie turi mažesnę negu 8 Mb/s interneto greitį, rekomenduojama prioriteto tvarka pagal galimybes jį padidinti, nes, to nepadarius, gali būti sudėtinga iš muziejuje veikiančių kompiuterių į LIMIS duomenų bazę išsiųsti didelės apimties bylas.

Kaip prisijungti prie LIMIS sistemos?

Visiems asmenims, planuojantiems pradėti dirbti su LIMIS, LIMIS-C administratorius suteikia tik jiems skirtus prisijungimo duomenis: prisijungimo prie LIMIS adresą, naudotojo vardą, laikinąjį slaptažodį. Pirmą kartą prisijungus, sistema paprašo slaptažodį pasikeisti. Jei darbuotojas su LIMIS nedirbo ilgiau negu 3 mėnesius, su senuoju slaptažodžiu prisijungti prie LIMIS nebus galima. Jei darbuotojas neprisimena prisijungimo duomenų arba jam nepavyksta prisijungti prie LIMIS, jis turėtų kreiptis į LIMIS-C administratorių.

Parengė Lietuvos dailės muziejaus filialas
Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir LIMIS centras